

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«واردات واکسن کووید – ۱۹ توسط بخش خصوصی»

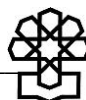
معاونت مطالعات اجتماعی

کد موضوعی: ۲۱۰
شماره مسلسل: ۱۷۵۰۷
اردیبهشت ماه ۱۴۰۰

به نام خدا

فهرست مطالب

۱ مقدمه
۲ وضعیت تأمین و توزیع واکسن کووید - ۱۹ در ایران
۴ ورود بخش خصوصی به واردات واکسن کووید - ۱۹
۶ ملاحظات واردات واکسن کووید - ۱۹ توسط بخش خصوصی
۱۱ جمع‌بندی و پیشنهاد

اظهار نظر کارشناسی درباره: «واردات واکسن کووید - ۱۹ توسط بخش خصوصی»

مقدمه

ویروس کووید - ۱۹ تاکنون حدود ۱۵۰ میلیون نفر را در دنیا مبتلا کرده و منجر به مرگ بالغ بر ۳ میلیون و ۱۵۰ هزار نفر شده و کماکان در حال گسترش است. کشورهای مختلف مجموعه‌ای از اقدامات را جهت مقابله با گسترش این بیماری و عواقب ناشی از آن به کار بسته‌اند. برنامه‌ریزی برای تأمین و توزیع واکسن، به‌عنوان یکی از راهکارهای مؤثر در مقابله با گسترش این بیماری و پیشگیری از آن از همان ماه‌های ابتدایی در دستور کار کشورها قرار گرفته است. تاکنون کشورها با گذشت حدود یک سال از بیماری، واکسیناسیون را آغاز کرده‌اند و پیشرفت‌هایی نیز در این زمینه حاصل شده است. تقویت این راهکار برای ایران نیز که با موج جدیدی از بیماری و میزان قابل توجهی ابتلا و مرگ ناشی از بیماری مواجه شده است، اهمیت بسیاری دارد. با وجود این برنامه واکسیناسیون در کشورمان به میزان کافی پیشرفت نداشته و لذا لازم است دولت تدابیر لازم را جهت تسریع واکسیناسیون جمعیت به کار بندد.

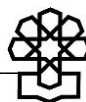
بهره‌گیری از ظرفیت بخش خصوصی جهت واردات این کالا یکی از راهکارهای تسریع تأمین واکسن برای جمعیت است و البته این راهکار مخالفان و موافقانی دارد. گزارش پیش رو ضمن ارائه تصویری از آخرین وضعیت واکسیناسیون برای بیماری کووید - ۱۹

در کشور، ملاحظات مختلف ناظر بر ورود بخش خصوصی به واردات این واکسن را تشریح می‌کند و در نهایت پیشنهادهای لازم را در همین راستا ارائه خواهد کرد.

وضعیت تأمین و توزیع واکسن کووید - ۱۹ در ایران

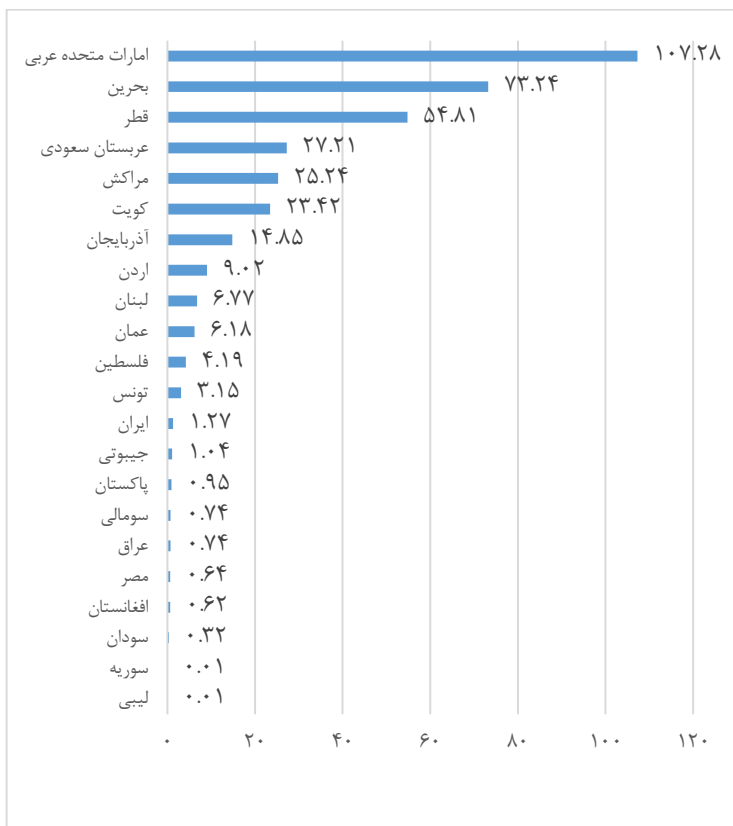
براساس آخرین آمار منتشر شده توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، تا تاریخ ۱۴۰۰/۰۲/۱۲، یک میلیون و ۱۷۵ هزار و ۵۴ دوز واکسن در بین جمعیت ایران تزریق شده و سهم جمعیتی که حداقل یک دوز واکسن دریافت کرده‌اند، ۱/۲۷ درصد از کل جمعیت کشور است. این درحالی است که براساس سند واکسیناسیون کشور پیش‌بینی شده بود که تا آخر سال ۱۳۹۹ (دو و نیم ماه قبل) حدود یک میلیون و ۳۰۰ هزار نفر (شامل ۷۰۰ هزار نفر کادر بهداشت و درمان و ۶۰۰ هزار نفر نیز سالمندان مراکز نگهداری، مراکز معلولین جسمی و حرکتی، جانبازان) - حدود ۱/۵ درصد جمعیت کشور - واکسینه شوند. لذا میان برنامه وزارت بهداشت و واکسیناسیون انجام‌شده در کشور اختلاف قابل توجهی وجود دارد. مقایسه وضعیت واکسیناسیون در ایران با کشورهای منطقه مدیترانه شرقی سازمان بهداشت جهانی (EMRO)^۱ نیز نشان می‌دهد که از بین ۲۲ کشور عضو EMRO، ایران با تزریق ۱/۲۷ دوز به‌ازای ۱۰۰ نفر جمعیت، در رده سیزدهم و با فاصله زیاد از کشورهایی که بیشتر از ایران واکسن توزیع کرده‌اند قرار دارد. نمودار ذیل جزئیات تعداد کل دوزهای واکسن تزریق شده به‌ازای هر ۱۰۰ نفر جمعیت را در کشورهای عضو EMRO نشان می‌دهد.

1. Eastern Mediterranean Regional Office.

نمودار آمار تزریق واکسن در کشورهای منطقه EMRO تا روز یکشنبه

مورخ ۱۲ اردیبهشت ۱۴۰۰ - به ازای هر ۱۰۰ نفر جمعیت

۱. لینک دسترسی به منبع:

ورود بخش خصوصی به واردات واکسن کووید - ۱۹

همان‌طور که ملاحظه شد، وضعیت واکسیناسیون سراسری از برنامه وزارت بهداشت و همچنین در نسبت با سایر کشورهای هم‌تراز عقب‌تر است. تأخیر در این امر باعث شده که دولت و وزارت بهداشت بهره‌برداری از ظرفیت بخش خصوصی را برای تأمین کمبود و جبران تأخیر در واردات واکسن، در دستور کار قرار دهند. به همین دلیل، سازمان غذا و دارو در تاریخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۸ اعلام کرد که تمامی شرکت‌های واردکننده دارو و فراورده‌های بیولوژیک ثبتي و فوري تي که قادر به تأمین واکسن کووید - ۱۹ از منابع معتبر مورد تأیید این سازمان هستند، بدین منظور اقدام کنند.^۱ پیرو این فراخوان در تاریخ ۱۴۰۰/۰۱/۰۸، سازمان مذکور طی نامه‌ای دیگر^۲ ضمن اشاره به تأکید رئیس‌جمهور و همچنین مصوبه مورخ ۱۴۰۰/۰۱/۰۷ ستاد ملی مدیریت بیماری کرونا به شرکت‌ها اعلام کرد هرچه سریع‌تر با ذکر نام، منبع، جدول زمان‌بندی تحویل، قیمت پیشنهادی و سایر شرایط اعلامی به سازمان غذا و دارو مراجعه کنند. شایان ذکر است این فراخوان مبنی بر بهره‌گیری از توان تمامی شرکت‌های واجد توانایی لازم در تأمین واکسن‌های کووید - ۱۹ از منابع معتبر

۱. به‌موجب نامه شماره ۶۶۵/۱۲۲۲۲۸ مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۸ سازمان غذا و دارو/ لینک دسترسی:

<https://www.fda.gov.ir/getattachment/56d4b1bb-1247-4821-b843-08f21888a963/%D9%81%D8%B1%D8%A7%D8%AE%D9%88%D8%A7%D9%86%D8%AA%D8%A7%D9%85%DB%8C%D9%86-%D9%88%D8%A7%DA%A9%D8%B3%D9%86-Covid-19>

۲. نامه شماره ۶۵۵/۲۲۸ مورخ ۱۴۰۰/۱/۸ سازمان غذا و دارو/ لینک دسترسی:

<https://www.fda.gov.ir/getattachment/7afa563d-8b71-4bc0-af3b-f907fb5fde01/%D8%AF%D8%B1-%D8%AE%D8%B5%D9%88%D8%B5-%D8%AA%D8%A7%D9%85%DB%8C%D9%86-%D9%88%D8%A7%DA%A9%D8%B3%D9%86-%DA%A9%D9%88%D9%88%DB%8C%D8%AF-19>

مورد تأیید سازمان غذا و داروی وزارت بهداشت و با استفاده از ارزش غیرترجیحی (نیمایی) اعلام شد. در این نامه مصرف واکسن‌های مذکور توسط افراد داوطلب ضمن پرداخت تمامی هزینه‌ها (هزینه واردات و سایر هزینه‌های مربوطه طبق قیمت مصوب) و ثبت در سامانه ردگیری و رهیابی دارو، بلامانع ذکر شده است.

شایان ذکر است که مسئولان وزارت بهداشت درخصوص دریافت پول از افراد در قبال واکسیناسیون با استفاده از واکسن‌های وارداتی توسط بخش خصوصی اظهارات ضدونقیضی داشته‌اند؛ به‌عنوان مثال علی‌رغم اظهارات «سخنگوی ستاد کرونا» مبنی بر وجود واکسیناسیون پولی در کشور،^۱ بلافاصله این مسئله توسط «سخنگوی سازمان غذا و دارو» تکذیب شده است.^۲ یک روز بعد اما «مدیر کل داروی سازمان غذا و دارو» رسماً وجود واکسیناسیون پولی را برای افرادی که در اولویت نیستند، اعلام کرد. در مصاحبه دیگری «مدیر کل دارو و مواد تحت کنترل سازمان غذا و دارو» اعلام کرد سیاست وزارت بهداشت، واکسیناسیون آحاد مردم به‌صورت رایگان است و واکسن‌های وارداتی شرکت‌های خصوصی نیز از آنها خریداری خواهد شد.^۳ این در حالی است که همان‌گونه که پیش از

۱. در تاریخ ۲۹ فروردین ۱۴۰۰ در مصاحبه با خبرنگاری میزان

۲. در تاریخ ۲۹ فروردین در مصاحبه با خبرنگاری ایسنا

3. <https://behdasht.gov.ir/%D8%A7%D8%AE%D8%A8%D8%A7%D8%B1/%D8%AA%D9%85%D8%A7%D9%85%DB%8C-%D9%88%D8%A7%DA%A9%D8%B3%D9%86%E2%80%8C%D9%87%D8%A7%DB%8C-%D9%88%D8%A7%D8%B1%D8%AF%D8%A7%D8%AA%DB%8C-%D8%AA%D9%88%D8%B3%D8%B7-%D9%88%D8%B2%D8%A7%D8%B1%D8%AA%E2%80%8C-%D8%A8%D9%87%D8%AF%D8%A7%D8%B4%D8%AA-%D8%AE%D8%B1%DB%8C%D8%AF%D8%A7%D8%B1%DB%8C-%D9%85%DB%8C%E2%80%8C%D8%B4%D9%88%D9%86%D8%AF>

این نیز گفته شد، «سازمان غذا و دارو» در نامه مورخ ۱۴۰۰/۰۱/۰۸ به صراحت ذکر کرده که مصرف واکسن برای افراد داوطلب با پرداخت کلیه هزینه‌ها بلامانع است.

ملاحظات واردات واکسن کووید - ۱۹ توسط بخش خصوصی

در مورد ورود بخش خصوصی به عرصه واردات واکسن کووید - ۱۹ ملاحظات مختلفی وجود دارد که برخی از آنها از این رویکرد حمایت و برخی نیز در مورد مفید بودن آن تردید ایجاد می‌کنند. ملاحظات مذکور به این شرح است:

۱. قرار داشتن کشور در شرایط تحریم و استراتژی بهره‌گیری از ظرفیت بخش خصوصی برای تأمین دارو

«سازمان جهانی بهداشت» همواره بر تأمین و توزیع واکسن توسط بخش دولتی تأکید کرده است. در ایران نیز تاکنون تأمین و توزیع واکسن‌های ضروری، مطابق برنامه پیشگیری و بهداشت کشور و توسط بخش دولتی انجام شده است. از سوی دیگر، طی سال‌های قبل، با توجه به مواجهه کشور با تحریم‌های ظالمانه، بخش خصوصی همواره به‌عنوان یکی از تأمین‌کننده‌های کالاهای پزشکی از جمله دارو و واکسن حضور فعال داشته است. شایان ذکر است چنین وضعیتی علی‌رغم ادعاهای تحریم‌کنندگان مبنی بر خارج بودن کالاهای پزشکی از شمول تحریم‌ها برای کشور ایجاد شده است. این امر به دلایل مختلفی از جمله تحریم کانال‌های مالی، ترس طرف‌های خارجی از مجازات‌های تحریم‌کنندگان و... رخ داده و این حوزه عملاً به‌طور غیرمستقیم تحت تحریم قرار گرفته

است. در چنین شرایطی بخش خصوصی این ظرفیت را دارد که با دور زدن تحریم‌ها بتواند در این زمینه به دولت و کشور یاری‌رسانی کند.

با توجه به مقدمات یادشده، به‌نظر می‌رسد در صورت ایجاد اختلال در تأمین واکسن کووید - ۱۹ به‌دلیل تحریم‌ها، استراتژی بهره‌گیری از ظرفیت بخش خصوصی در زمینه تأمین واکسن از خارج از کشور در این مقطع زمانی نیز کمک‌کننده خواهد بود.

۲. بهره‌گیری از ظرفیت بخش خصوصی و ابهام در خصوص مبانی بهره‌مندی از خدمات سلامت

مطابق اصل بیست‌ونهم (۲۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برخورداری از خدمات بهداشتی و درمانی حقی همگانی برشمرده شده و دولت مکلف شده است از مسیرهای قانونی، آن را برای یکایک افراد کشور تأمین کند. ازسوی دیگر، کالاها و خدمات حوزه بهداشت و پیشگیری نظیر واکسیناسیون دارای ویژگی «استحقاقی بودن» به‌معنای قلمداد شدن کالاها و خدمات حوزه بهداشت و پیشگیری به‌عنوان یک حق برای همه افراد جامعه است و باید در دسترس ایشان قرار گیرد.

ازاین‌رو، به‌دلیل این ویژگی، لازم است دولت نسبت به تأمین آن در کمترین زمان ممکن برای یکایک جامعه اهتمام ورزد و باید این دسترسی برابر، به‌صورت رایگان تأمین شود.

لازم است ذکر شود که «بدقولی شرکت‌های تأمین‌کننده» دلیل اصلی عدم پیشرفت کشور در زمینه تأمین واکسن کووید - ۱۹ از طریق واردات، ذکر شده است. در صورت صحت این مدعا، بخش خصوصی تنها در صورت پیشنهاد قیمت‌های بالاتر به تأمین‌کنندگان، می‌تواند واکسن بیشتری را به کشور وارد کند. بنابراین این امر باعث تأمین واکسن گران‌تر برای کشور خواهد شد. از طرف دیگر حاشیه سود شرکت واردکننده

نیز به قیمت واکسن‌های وارداتی افزوده خواهد شد. این در حالی است که براساس بخشنامه سازمان غذا و دارو مقرر شده تا واکسن‌های وارداتی بخش خصوصی با پرداخت هزینه از طرف مصرف‌کنندگان تزریق شود و از این‌رو، هر دو ویژگی استحقاقی بودن و عمومی بودن این کالا را با چالش مواجه خواهد کرد. همچنین در نامه شماره ۶۵۵/۲۳۸ مورخ ۱۴۰۰/۱/۰۸ سازمان غذا و دارو، مبنای قیمت واکسن، قیمت پیشنهادی واردکننده بوده که با توجه به تجارب مشابه قبلی (بند «ز» ماده (۱۷) قانون بودجه سال ۱۳۹۸)^۱ و ضعف در نظارت بر قیمت‌ها می‌تواند منجر به پیشنهادهای غیرواقعی و قیمت‌های بیشتر از حد انتظار شود.

۳. زمینه‌سازی فساد و تقلب به دلیل ضعف نظارت

نکته کلیدی در این خصوص آن است که با توجه به اجازه سازمان غذا و دارو به شرکت‌ها برای فروش واکسن، در صورت واردات محدود واکسن توسط بخش خصوصی، امکان شکل‌گیری بازار سیاه و ارائه قیمت‌های کنترل‌نشده در بازار نیز وجود خواهد داشت. همچنین در صورتی که واردات واکسن توسط بخش خصوصی تحت یک سامانه ثبت و ردیابی انجام نشود، احتمال نشت به بازار غیررسمی نیز وجود دارد. عدم شفافیت و نظارت ضعیف در موضوع قیمت‌گذاری در تجارب مشابه زمینه را برای قیمت‌های غیرواقعی و شکل‌گیری بازار سیاه فراهم می‌آورد.

۱. مطابق بند «ز» تبصره «۱۷» قانون بودجه ۱۳۹۸ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (سازمان غذا و دارو) مکلف شد تا مجوز لازم جهت واردات دارو، تجهیزات و لوازم پزشکی مورد نیاز کشور با کیفیت و استاندارد مورد نظر که در داخل کشور مشابه آن تولید نمی‌شود و یا کافی نیست را از طریق فرایند رقابتی به واردکنندگانی که با کمترین قیمت تأمین می‌کنند، صادر کند. گزارش تفریغ بودجه نشان می‌دهد که واردات دارو، تجهیزات و لوازم پزشکی در قالب سازوکار موضوع این حکم صورت نگرفته و بسیاری از کالاها به صورت غیررقابتی یا با قیمت بالاتر وارد شده‌اند. به عبارت دیگر هیچ نظارتی بر قیمت و کیفیت داروهای وارداتی ارسوی سازمان صورت نگرفته است.

از طرفی ورود شرکت‌های مختلف به عرصه واردات واکسن این تردید را ایجاد می‌کند که برخی واردکنندگان به دلیل کسب سودهای کلان اقدام به واردات کالاهای تقلبی کنند. اخیراً پلیس بین‌الملل (اینترپل) نیز اعلام کرده است که هزاران دوز واکسن تقلبی در چین و آفریقا کشف شده و ضمن اشاره به گستردگی واکسن‌های تقلبی توزیع شده در جهان، آمار اعلامی را قله کوه یخ دانسته است.^۱ با توجه به مقدمات یادشده و آنچه در مورد گزارش تفریح بودجه مبنی بر عملکرد ضعیف سازمان غذا و دارو در خصوص نظارت بر کیفیت و قیمت واردات ذکر شد، همین نگرانی نیز در خصوص واکسن کووید - ۱۹ وجود دارد.

۴. واکسیناسیون گروه‌های داوطلب و ایجاد تبعیض (به ضرر گروه‌های اولویت‌دار)

مطابق با دستورالعمل سازمان غذا و دارو، داوطلبان واکسن‌های وارداتی توسط بخش خصوصی با پرداخت تمامی هزینه می‌توانند واکسن را دریافت کنند. این امر اولاً اقدامی ناعادلانه است، چراکه دسترسی به خدمات سلامت براساس اصول اولیه تأمین عادلانه خدمات سلامت، باید براساس نیاز صورت گیرد و نه توان پرداخت. ضمن اینکه باعث احساس تبعیض بین افراد جامعه خواهد شد و با برنامه‌های متولی سلامت برای واکسیناسیون جمعیت به صورت عمومی نیز در تعارض است؛ چراکه در این صورت افراد خارج از اولویت، ولی دارای توان پرداخت، برای واکسن کرونا زودتر از گروه‌های اولویت‌دار به واکسن دسترسی پیدا خواهند کرد. در این خصوص باید به موارد ذیل توجه ویژه داشت:

- در توزیع واکسن، تنها موضوع تأمین اهمیت ندارد، بلکه ظرفیت تزریق نیز عاملی تعیین‌کننده است، لذا با اتخاذ رویکرد فوق و تزریق خارج از نوبت برای افرادی که واکسن

1. <https://www.theguardian.com/world/2021/mar/04/interpol-warns-fake-vaccines-seized-in-china-and-south-africa-are-tip-of-iceberg>

را با پرداخت هزینه دریافت می‌کنند، این احتمال نیز وجود دارد که بخشی از ظرفیت توزیع واکسن گروه‌های در اولویت، در اختیار تزریق واکسن به افراد داوطلب قرار گیرد و در برنامه ملی خلل ایجاد شود. این امر با توجه به نکاتی که در بندهای بعدی ذکر شده، اهمیت بیشتری می‌یابد.

● فرض قطعی در مورد واکسیناسیون این است که در صورت اجرای سراسری، می‌تواند ایمنی جمعی به‌همراه داشته باشد و در غیر این صورت، تنها ایمنی فردی محقق خواهد شد. به‌عبارت دیگر، در صورت وابستگی واکسیناسیون به مؤلفه‌ای مانند توانمندی اقتصادی افراد، عملاً ویژگی سراسری بودن آن را تحت تأثیر قرار می‌دهد و باعث ایمنی فردی می‌شود.

● احساس مسئولیت عمومی به‌عنوان مؤلفه‌ای اثرگذار در مدیریت بحران قابل تعریف است. به‌عبارت دیگر، کرونا بیماری ویروسی است که تجربه جهانی تا به امروز نشان داده است که در درجه نخست، با رعایت اصول بهداشتی توسط مردم، همراه با مسئولیت‌پذیری دولت - ملت‌ها، امکان کنترل خواهد داشت. به‌عبارت دیگر، در شرایط فراگیری بیماری، احساس مسئولیت عمومی به‌عنوان تقویت‌کننده همبستگی به‌مثابه شاخصی از شاخص‌های مهم سرمایه اجتماعی، خود تبدیل به ابزاری در اختیار دولت برای کنترل بیماری و مدیریت بحران می‌شود. از این‌رو، مدیریت این بحران، چه در سطح رعایت اصول بهداشتی در کوتاه‌مدت و چه در سطح واکسیناسیون در میان‌مدت و بلندمدت، با ایجاد وفاق میان دولت و ملت میسر خواهد شد. از این‌رو، سپردن این امر خطیر به بخش خصوصی می‌تواند به وفاق و احساس مسئولیت عمومی برای مدیریت بحران کرونا ضربه بزند.

باید تأکید کرد که توجه به تبعیض‌آمیز نبودن خدمات در زمینه مدیریت کرونا در کشورهای سرمایه‌داری نیز به‌عنوان یک خط قرمز سیاستی تعریف و تلاش شده در قالب یک

خدمت عمومی از سوی دولت پیگیری شود. چراکه آثار و تبعات اقتصادی و اجتماعی این پدیده برای دولت در میان مدت و بلندمدت بسیار پرهزینه‌تر از واکسیناسیون عمومی خواهد بود.

۵. ابهام در مورد اثربخشی ورود بخش خصوصی به عرصه واردات واکسن

آنچه تاکنون درخصوص دلیل عدم تأمین واکسن از طریق واردات برای دولت‌ها مطرح شده است ناظر بر کمبود واکسن در دنیا و به تبع آن عدم تحویل به موقع واکسن‌های خریداری شده از سوی شرکت‌ها و سازوکار کووکس بوده است. لذا در صورت تأیید موضوع یادشده از سوی مراجع ذیصلاح، چالش فوق در مقابل بخش خصوصی هم وجود خواهد داشت. بنابراین انتظار می‌رود که ورود این بخش نیز نتواند روند تأمین واکسن برای کشور را تسریع کند و سیاست اصلی برای کشور، حرکت به سمت تولید واکسن خواهد بود و استفاده از سیاست واردات تا زمان نتیجه‌بخشی سیاست تولیدی در دستور کار قرار دارد و لذا سیاستی موقت محسوب می‌شود.

جمع‌بندی و پیشنهاد

با توجه به مقدمات یادشده، به نظر می‌رسد ورود بخش خصوصی به موضوع واردات واکسن کووید - ۱۹ با پیچیدگی‌هایی بیش از واردات سایر کالاها و خدمات دارویی روبه‌رو است. از این رو ضرورت دارد در زمینه همکاری این بخش با دولت نکات ذیل مدنظر قرار گیرد:

۱. با توجه به نیاز کشور به واردات واکسن، استفاده از ظرفیت بخش خصوصی به‌ویژه در شرایط تحریم، به‌عنوان کمک بخش دولتی می‌تواند مؤثر و کمک‌کننده باشد.

۲. هرگونه تزریق واکسن خارج از سند ملی واکسیناسیون و براساس پرداخت هزینه می‌تواند باعث احساس تبعیض و بی‌عدالتی در جامعه شود و این امر هم مسئولیت‌پذیری

مردم را در مبارزه برای ریشه‌کنی بیماری از طریق رعایت بهداشت فردی تحت تأثیر قرار خواهد داد و هم سرمایه اجتماعی حاکمیت را به شدت آسیب پذیر خواهد کرد. بنابراین نوع همکاری بخش خصوصی و دولت چه در واقع امر، چه در کلام مسئولان، چه در بازنمایی‌های رسانه‌ای باید با عنوان «بخش خصوصی به‌مثابه بازوی حمایتی دولت» تعریف شود و از استعاره‌هایی چون «شریک تجاری بودن دولت و بخش خصوصی»، «مشتری بودن مردم برای بخش خصوصی در زمینه واکسیناسیون» و... به شدت پرهیز شود.

۳. باید توجه داشت که واردات به‌عنوان مسیر موازی تولید واکسن در فاز اول واکسیناسیون است. بنابراین ضرورت دارد مسیر تولید به‌صورت رقابتی و فعال هموار شود و شرکت‌های تولیدکننده در عین رعایت اخلاق رقابتی، تلاش کنند هرچه سریع‌تر به موفقیت جمعی در این زمینه دست یابند و با همین رویکرد، برنامه‌ریزی برای صادرات این محصول استراتژیک در دستور کار وزارت بهداشت قرار داشته باشد.

بنابراین پیشنهاد می‌شود:

۱. توزیع واکسن باید صرفاً توسط دولت (وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی)، در چارچوب سند ملی واکسیناسیون کشور و به‌صورت رایگان و عمومی صورت گیرد. در همین راستا:

- بخش خصوصی تنها در واردات محصول و نه در هیچ‌یک از مراحل دیگر به‌عنوان بازیگر حامی حضور خواهد داشت. تمام واکسن‌های وارد شده توسط بخش خصوصی، ضمن ثبت در سامانه تأمین و توزیع وزارت بهداشت، جهت توزیع در اختیار دولت (وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی) قرار گیرد.

- سازوکار نظارت بر قیمت و کیفیت محصولات توسط وزارت بهداشت باید به صورت شفاف و تعریف شده باشد. به طوری که قیمت و کیفیت واکسن‌های وارداتی توسط بخش خصوصی را تضمین نماید. باید توجه داشت که هر نوع واکسن وارداتی، چه توسط بخش خصوصی و چه توسط بخش دولتی باید با نظارت دقیق بر قیمت و کیفیت توسط وزارت بهداشت و طبق سند ملی واکسیناسیون تزیق شود.
- بخش خصوصی تنها بازوی حمایتی برای واردات و دور زدن تحریم‌ها باشد و دولت با تکیه بر سیاست‌های رفاهی - به صورت ویژه اختصاص بودجه برای واکسیناسیون ملی - به عنوان متولی تأمین سلامت میان مردم و بخش خصوصی حضوری فعال داشته باشد.
- ۲. مجموعه بهداشت و درمان کشور باید به صورت مدون و برنامه‌ریزی شده به تسهیل‌گیری در فعالیت مجموعه‌های تولیدکننده و واردکننده واکسن بپردازد و از ایجاد فضای رقابتی میان این مجموعه‌ها جلوگیری کند. در همین راستا:
- دولت برنامه خود (مشمول بر زمان‌بندی و سقف واردات) جهت استفاده از ظرفیت بخش خصوصی در واردات واکسن کووید - ۱۹ را متناسب با ورود واکسن‌های داخلی به برنامه توزیع واکسیناسیون کشور، اعلام کند.
- میزان دوز واکسن وارداتی باید براساس برنامه وزارت بهداشت در خصوص واردات واکسن باشد.

شماره مسلسل: ۱۷۵۰۷

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: اظهار نظر کارشناسی درباره: «واردات واکسن کووید - ۱۹ توسط بخش خصوصی»

نام معاونت: مطالعات اجتماعی

تهیه و تدوین کنندگان: مهدی مختاری پیام، حسین مینایی، محمد بختیاری

ناظران علمی: کمیل قیدرلو، سیدسجاد پادام، مریم جانقربان

اظهار نظر کننده: میثم سیدی فرد

واژه‌های کلیدی: —

تاریخ انتشار: ۱۴۰۰/۲/۱۳